

ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН
ЧИКА БОШЛАГАН

№ 164 (19.540).

1986 йил 15 июль, сешанба

Баҳоси 3 тийин.

МЕДИЦИНА ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Одамлар ҳақида гавҳарли, социал сийсат масалалари ҳаммаша жонамон партиямизнинг диққат марказида турибди. Айнан социал соҳада, дейилди КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездида Сийсий доқладда, «социалистик тўзумнинг инсонпарварлиги табиати, унинг капитализмдан сийфат жиҳатидан ағирлаб туриши жуда кўпда ва яққол намоён бўлади». Социал соҳадаги масалалар орасида совет кишилари сийқат-саломатлиги тўғрисида гавҳарли қилишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Бинобарин, касалликка қарши курашни тўра-тўқис ўз зиммасига олган давлатда, кишилар соғлигини мустақимлаш, уларнинг актив урнини ўзайтиришга биринчи даражада аҳамиятга эга бўлиб қолган давлатда бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас.

Ушунинг билан бир йилликнинг ўзиде, жумладан, республикамизда соғлиқни сақлаш ишига давлат йўли билан қарийб тўрт миллион сўм сарфланди. Юздан ортиқ касалхона ва тўрт юзга яқин поликлиника қурилди. Бир қанча санаторий-профилакторий очилди. Даволаш-профилактика муассасалари тармоғи кенгайиб, медицина ёрдамнинг итхтислашган турлари тобора ривож топмоқда. Аҳолининг ялпи диспансер қўриғидан ўтказиш ишлари олиб боришмоқда.

Съезд белгиланган жадаллаштириш йўлини амалга ошириш учун тиб илми ютуқларидан, илгор медицина коллективлари, юксак малакали шифокорлар таърибасидан янада кенгроқ фойдаланиш талаб этилди. Республикамизда билими, таърибаси, касбият садоқати билан эл оқлиқини олаётган шифокорлар йўқ. Жалолқудуқ район марказий касалхонаси шифокори Б. Жаборов, Хонка район марказий касалхонаси хирургия бўлими мудири Д. Ражабов, Тошкент давлат медицина институтини профессори Х. Алимов ва бошқалар шулар жумласидандир.

Эндиликда касбнинг яхши билиш ва фидокорона ишлашининг ўзи кифоя қилиб қолди. Жадаллаштириш ва қайта қуриш таъриблари ҳар қандай янада кенгроқ ҳаракат қилиши, бунинг учун эса жисмонан чиқинчи ва соғлом бўлишни таъқозо этади. Ҳамма ерда медицина хизмати кўрсатиш сийфатини тубдан яхшилаш зарур.

Аҳолига бундай хизмат кўрсатишни ташкил этишда жумладан, Наманган обласида жиддий камчиликларга йўқ қўйилмоқда. Касалхона ва поликлиникаларда одамларга эътиборсизлик, хизмат мавқеини суниётан оқилиш, қўполлик, таътирлик ва пора-хўрлик ҳоллари содир бўлмақда. Камб дориларни яшириб қайқовчилик қилиш, беақорларни соғла-салом эвазига касалхоналарга ўтказиш йўқ давлатда ёрдам кўрсатиш ҳоллари барҳам топганича йўқ.

Соғлиқни сақлаш соҳасидаги айни шундай камчиликлар Қорақалпоғистон АССР, республиканинг бир қанча обласлари ва Тошкент шаҳрида ҳам учрайди. Ушунинг билан Тошкент обласида, масалан, турли салбий ҳолатларга йўқ қўйилганлиги учун медицина муассасаларининг йитиладиган ортиқ раҳбар вазифасидан бўшатилди.

Партия комитетлари, совет органлари соғлиқни сақлаш иши ташкилотчилирига нисбатан талабчанлиқни қучайтирмоқлари даркор: Совет врачлари деган юксак номга номинуси қилсалардан қатъийлик билан халос бўлиш керак. Ҳар бир касалхона, ҳар бир поликлиника ва соғлиқни сақлаш пунктда қалби пок, ҳалол, инсондон мутахассислар ишлаши лозим. Шундай қилиш керакики, ўзларининг соғлиғи ҳақида давлатимиз қилаётган жуда катта гавҳарлики кишилар ҳар қандай ҳис этиб турсинлар.

Медицина ходимларининг айримлари касб жиҳатидан омилор, билимдон эмаслиги ҳақида шикоятлар олинимоқда. Врачларнинг билим ва малакасини муттасил ошириб бориш чоралари қўрилиши керак. Ҳар бир шифокор замонавий медицина техникасини, компьютерни билиши ва улардан ўз амалии фаолиятида фойдалана олиши зарур. Аттестациядан ўтказилган айрим врачларнинг категориясини пасайтиришга тўғри қилаётганлиги таъкидлаш ҳолдир. Медицина олий ўқув юрларининг битириб чиқётган мутахассисларда амалии тайёргарлик етишмаслигига ҳам, малака оширишда йўқ қўйилганлигига сўхашликларга ҳам бутунлай бериш берилиши зарур. Кадрларни тўғри тақсимлаш, қишлоқлардаги соғлиқни сақлаш муассасаларининг малакали мутахассисларга бўлган эътиборларини биринчи навбатда қондириб чоралари қўрилиши керак. Ишга янги бортан медицина мутахассисларини ўйлаб билан таъминлаш ва бошқа йўсинда гавҳарлиқ кўрсатишга алоҳида эътибор берилиши.

Беморларга эътиборсизлик медицина соҳаси учунгина эмас, умуман аҳолининг учун ҳам бутунлай эл ҳолатдир. Ишга танқидий руҳда баҳо бериш давлат муассасалари учун норма бўлиб қолганига эришайлик. Тиббнинг барча ходимлари, энг аввало, коммунистлар шифокорларнинг этии нормаларини бузишдан номатлуб ҳодисаларга қарши изчил кураш олиб боришлари зарур.

Соғлиқни сақлаш муассасаларининг, хусусан, қишлоқ шифокорларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан янада таъсирчан чоралар қўрилиши лозим. Медицина муассасаларининг ҳар бештасидан учтаси яхши мосламмага бинога joyлашганлигига, Андижон ил-газлама комбинати, «Малика» трико-таш ишлаб чиқариш бirlамаси сингари бир қанча янги санавот қорхоналарда ҳанузгача медицина-санитария қисмлари ташкил этилмаганлигига тоқат қилиб бўлмайди. Коллективларнинг меҳнати билан қорхона ва ташкилотларда яратилган фондлардан медицина муассасалари кураш ва уларни ривожлантиришда кенгроқ фойдаланиши зарур.

Соғлиқни сақлаш ишига илгор таъриб ва фан ютуқлари дадил кириб бориши керак. Поликлиникаларда врач қабулга киргүзга қадар дастлабки медицина қўриғи намунали йўлга қўйилиш, қабул соатларини тартибга солиш лозим.

Шифокорларнинг махсус бригадаларга ўйиш, қишлоқ меҳнатчиларига бевосита дала шийпонларида, ферма ва олис йилларда хизмат кўрсатишни кенгайтириш, «дала поликлиникалари» йил бўли ишлашини таъминлаш керак. Итхтислашган тиббий хизмат, шу жумладан, кардиологик ва стоматологик хизмат кўрсатишни тақомиллаштириш зарур. Ўсиб келаётган авлод сийқат-саломатлигини муҳофаза этиш ҳамда мустақимлашадиган муҳим, социал вазифани ҳал этишда соғлиқни сақлаш, физкультура ва спорт муассасалари, оила ва мактаб куч-гайратини бirlаштириш керак. Истиқбол эгавларининг ҳар тарафлама баркамол бўлиб воғта етиши учун ҳамма бирдек жавабдор.

Оналик ва болаликни муҳофаза этиш, касалликлар олдини олиш, «тёз ёрдам» хизмати, аҳолини доридорлар билан таъминлашни яхшилаш юзасидан комплекс таъдбирлар изчил амалга оширилиши даркор. Аҳолининг ялпи диспансер қўриғидан ўтказишдаги расийқатчиликнинг тугатиш, шу аснода аниқланган беморларни планли асосда соғломлаштириш таъдбирлари ишлаб чиқилиши зарур. Атроф муҳит муҳофазасини назорат этиб бориш иши ҳам эътибордан четда қолмаслиги керак.

Шаҳар ва қишлоқларимизда санитария маданиятини юксалтириш, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини қоролтириш, бўш вақтни тўғри ва фойдалан ўйиштириш, чқиклиқбозликка қарши кураш, жисмоний баркамолликка эришиш воситаси сийфатида физкультура ва спорт ҳаракатини қучайтириш ҳаммаша диққат марказида бўлиши. Оммавий эътибор воситалари бу борада қўриқли ташаббусларни, тиббий хизмат соҳасидаги иқобий таърибларнинг изчил ериштиш лозим.

Област, шаҳар ва район партия комитетлари медицина хизмати яхшилаш, касалликларнинг олдини олиш соҳасидаги таъдбирлар амалга оширилиши учун талабчанлиқни кескин қучайтиришлари лозим. Халқ депутатлари халқаролий Советлари, касба-союз органлари, медицина муассасалари, қорхона ва ташкилотларнинг аҳоли сийқат-саломатлигини муҳофаза этиш вазифасини бажариш юзасидан биргаликда янада самаралироқ ишлашига эришайлик. Зеро, жамият учун унинг ҳар бир аъзоси саломатлигидан қимматроқ нарса йўқ.

Ўзлари учун қуришяпти

«Ўзбексельмаш» ишчилари, инженерлари, техникларининг дастлабки меҳнат десантлари завод стадиони қурилишига чқиди. Стадионини шу йил фойдаланишга топшириш мўлжалланган. Корхонада Воляжск автозаводи коллективининг йил мобайнида ўй-жой, маданий-маиший объектлар қурилишида бўш вақтларда тўрт кун ишлаб бериш ташаббуси қизғин қўллаб-қувватланди.

Машинасозлар спорт комплексини қураётган ўз қорхоналарининг ремонт ва қурилиш хизматларига ёрдам беришга қарор қилдилар. Маиший хизмат қорхоналари, ошхона қурилиши ҳам оталиққа олindi. Ишчиларнинг бир қисми ётоқхоналарни ремонт қилишга ёрдам беради. «Ўзбексельмаш» жамоат ташкилотлари график тузиб, шаббатликка чиқадиган турли цех ва участка коллективларини белгилаб қўйди.

(ЎЗАТАГ).

ХИССА

«Чирчиксельмаш» конструктори И. Қим шаҳар рационализаторлиги мусобақасида еришган галабаси учун олган мукофотини Чернобилга ёрдам фондида топширди. Корхонанинг юзлаб ишчилари украинлик биродарлар кулфатини қўнгилга яқин олдилар. Уларнинг ҳаммаси атом электр станциясидаги авария оқибатини тугатиш ишига қонкрет ҳисса қўшишга қарор қилди.

Ремонт-механика цехи слесарлар участкасининг коллективи 904-сўётга бир кунлик иш ҳақини ўтказишга биринчи бўлиб қарор қилди. Заводнинг ҳамма цехлари ва бўлимларида ремонтчиларнинг ташаббуслари қўллаб-қувватланди.

Корхона меҳнатнашлари Чернобилга ёрдам фондида жами 8 минг сўмга яқин пул ўтказдилар.

(ЎЗАТАГ).

Ғаллакорлар зафари

Чортоқ районидаги «Москв» колхози далаларида 61 гектар майдоннинг ҳар гектари 25 центнердан хирмон кўтариш иштиёқида меҳнат қилган ғаллакорлар кўни кеча зафар қучишди. Ҳар гектар майдондан 27,5—28 центнердан ҳосил йиғиштириб олindi. Урим-йиғим ишларида А. Иброҳимов, А. Насриддинов, Т. Тўрабоев, Ғ. Тошқўяев каби меҳнаткорлар алоҳида гайрат кўрсатишди.

О. ТУСУНОВ.

Эртаги ҳосил учун

Жалолқудуқ районидаги Ғалабаининг 30 йиллиғи номи колхозда химиялаштириш пунктини иш бошлади. У туپроқда солиш учун ўғитини тайёрлашда банд бўлган ходимлар сонини қарийб 10 баравар қисқартиришга ёрдам берган юк ортивчи механизмлар, транспортёрлар, бошқа ускуналар билан жиҳозланган.

Аваллари бу ишга агрономиядан унча хабари бўлмаган одамлар жалб этиларди, шунинг учун аралашма нотиғри тайёрланиб, ўғит солиш микдорлари бузилиб турарди. — дейди ҳўжалик агрономи Н. Қўболов. — Ҳозир бу ишни уч киши ўдаламоқда. Улар картограммаларга қатъий мувофиқ равишда минерал ва маҳаллий ўғитлар аралашмасини тайёрлайдилар.

Ҳозир колхоз далаларида гўзага ишлов бериш ва сугориш жадал суръатда олиб боришмоқда. Ҳўжалик меҳнаткашлари июль ойидаёқ гўзаларга ўғит беришни тугатишга қарор қилдилар. Бу эртаги ҳосил олиш учун шароит яратишга ёрдам беради.

(ЎЗАТАГ мухбири).

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Бразилия парламенти аъзоларини қабул қилди

14 июль куни КПСС Марказий Комитети Сийсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико Кремлда СССР Олий Советининг тақлифига биноан расийи визит билан Совет Иттифоқида келган Бразилия Федератив Республикасини Миллий конгресси делегациясини қабул қилди.

Миллий конгресс раиси, федерал сенат раиси Жозе Фражелли бошчилик қилаётган делегацияда составида, ҳар иккала палата вакиллари — мамлакатнинг парламентидаги етакчи партияларга кирувчи депутатлар ва сенат аъзолари бор.

А. А. Громико КПСС XXVII съезди қабул қилган мамлакатини социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришдан иборат улғур программа тўғрисида гапириб берди ва халқаро

вазиратнинг ривожланишидаги асосий тенденцияларни таърифлади. Шу муносабат билан у Бразилия парламенти аъзоларига Совет давлатининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқларида баён этиб берилган ташкил сийсат соҳасидаги янги ташаббуслари мўҳиятини батафсил тушунтириб берди. Совет тақлифлари шу «срнинг охирига бориб ёдро қуроллини батамом тугатишга, космосда қуролланиш пойгасига йўқ қўймасликка, химиявий қуролли ва унинг санавот базасини тугатишга, Европада оддий қуроллар ва қуролли қучларни қисқартиришга қаратилган.

Марказий проблемаларнинг ҳал этилиши янгича сийсий тафаккурни, инсоният тарихидаги ҳозирги босқиннинг ўзига хос кон-

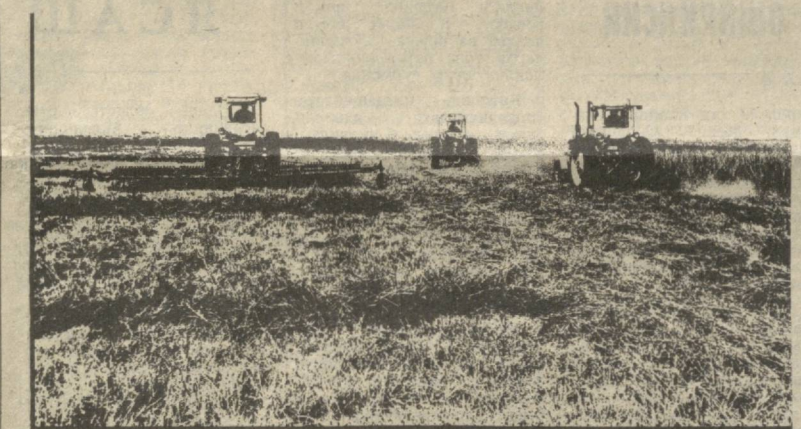

КПСС Марказий Комитетининг июль (1986 йил) Пленуми қарорларидан ҳамда партия Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мувожаатномасидан руҳланган Сурхондарё обласи Термиз районидаги Жадинов номи колхоз озуқакорлари Амурдур эгати массивларидаги табиий пичанларни йиғиштириб олишда алоҳида шижоат кўрсатишмоқдалар. Шу кунгача чорва қишлови учун 3 минг тоннадан кўп хашак

жамғариб қўйилди. Бу — планда белгилангандан анча кўп. Табиий ўтларни ўриб олишда техникадан самарали фойдаланишмоқда.

Суратлар: 1. Илгор механизатор Ҳамро Норбоев. У ҳар кун 8 гектар майдондаги ўтларни ўриб олмақда. 2. Амурдур эгалирида хашак ўрими пайти.

И. Хўжаев фотолари (ЎЗАТАГ).

ЭЛЧИХОНАГА БОРИШДИ

14 июль куни М. С. Горбачев, Ғ. А. Алиев, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, П. Н. Демичев, А. П. Бирюкова, В. А. Медведев, В. П. Никунов, А. Н. Яковлев, И. В. Капитонов ўртоқлар Вьетнам Коммунистик партиясини Марказий Комитети Бош секретари Ле Зуаннинг вафоти муносабати билан ВСРнинг СССРдаги элчихонасига боришди.

Улар Вьетнам халқининг атоқли фарзанди, халқаро коммунистик, ишчи ва миллий-озодлик ҳаракатининг таниқли арбоби, тинчлик ва социализм иши учун тоқмас курашчи, Совет Иттифоқининг катта дўсти хотирасини бир минут сукут «ақлаб ёлга олдилар.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари мотам таъзия китобига имзо чекидилар.

(ТАСС).

М. ТРАОРЕ МОСКВАГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг тақлифига мувофиқ, Мали халқи Демократик Иттифоқи Бош секретари, Мали Республикасини Президенти Мусса Траоре рафиқаси билан 14 июль куни расийи дўстона визит билан Москвага келди.

Аэродромда Мали раҳбари ва унинг рафиқасини КПСС Марказий Комитети Сийсий бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сийсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ғ. А. Алиев, бошқа расийи кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

СЎНГГИ СОАТДА

ВЬЕТНАМ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ ПЛЕНУМИ

ХАНОЙ, 14 июль. (ТАСС). Вьетнам Коммунистик партиясини Марказий Комитетининг бугун бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленумида Вьетнам Социалистик Республикасини Давлат Кенгашининг Раиси Чонг Тинь ВКП Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайланди.

ФРАНЦИЯ МИЛЛИЙ БАЙРАМИНИ НИШОНЛАМОҚДА

ПАРИЖ, 14 июль. ТАСС мухбири Виктор Хреков хабар беради: бугун Франция халқи миллий байрами — Бастлия ишғол этилган кунни таъна билан нишонламақда.

Бу йил Франция байрамини сийсий кураш кескинлашган, социал-иқтисодий танглик янада чуқурлашган бир вазиятда нишонламоқда. Ўнг партиялар ҳукмрон коалицияси «қаттиқ тежаб-тераш» йўлидан бориб, танглик қийинчиликларини меҳнаткашлар зиммасига юклашга уринмоқда. Коалиция ишчилар ва хизматчиларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларига жиддий зарба бериб, социал-эҳтиёжларга сарфланган маблағлар анча камайитирилиши кўзда тутувчи бир қанча қонун лойиҳаларини парламентдан ўтказишга муваффақ бўлди.

Францияда тинчлик тарафдорларининг ҳаракати кенг қулоқ ейти. Халқаро вазиет жиддий кескинлашган шароитларда Президент Ғ. Миттеран билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Москвадаги музокара-ларининг аҳамияти оз бўлгани йўқ, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Франция тинчлик ҳаракати миллий кенгашининг секретари Даниэль Сирера. Тажриба шуни кўрсатадики, Совет — Франция сийсий мулоқоти, икки томонлама ҳамкорлик халқаро иқлимни соғломлаштиришга, ҳамжиҳатликни чуқурлаштиришга ёрдам бермоқда, кескинликни юмшатиш ишига хизмат қилмоқда. Франция билан Совет Иттифоқи ядро қуролга эга бўлган давлатлар, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари сийфатида Ер юзиде тинчликни мустаҳкамлаш ва ядро фаолиятининг олдини олишга кўмак бериш учун кўпгина имётиятларга эгадилар.

Бастлия ишғол этилган кун шарофига Париж марказидаги Елисей майдонида ҳарбий парад бўлиб ўтди, парадда Президент Ғ. Миттеран, Бош министр Ж. Ширак, бошқа раҳбарлар ҳозир бўдилар. Кечкурун пайтахтда, бошқа қўпгина шаҳарларда оммавий намоишлар ва халқ сайллари бўлди.

(ЎЗАТАГ).

МАКТАБ ИСЛОҲОТИ ХАМИША ДИҚҚАТ-ЭЪТИБОРДА БЎЛСИН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида 14 июль куни Ўзбекистон ССР Маориф вазири, Ўзбекистон ССР Хўнар-техника таълими давлат комитетининг масъул ходимлари, обласи партия комитетлари фан ва ўқув юрлари бўлимлари мудири, обласи хўнар-техника таълими бошқармалари бошлиқларининг кенгаши бўлиб ўтди.

Умумтаълим ва хўнар мактабин ислоҳ қилишни амалга ошириш, халқ маорифи соҳасида КПСС XXVII съезди қарорларининг бажарилиши масалалари муҳима қилинди.

Зирча давр талабларига жавоб бераётганлиги айтиб ўтилди. Партия комитетлари ислоҳотнинг энг муҳим бўғинларини қундалиқ қонкрет остига олишлари, диққат-эътиборни халқ маорифининг педагог, раҳбар кадрларини мустаҳкамлашга, ўқув юрлари бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишга қаратишлари зарур. Маҳаллий Советлар, комсомол ва касабаси союз ташкилотлари, министрлик ва идоралар, база қорхоналари олдида, ўқув юрлари тармоғини ривожлантириш, ўқувчиларнинг меҳнатга тайёргарлигини яхшилаш ишида катта вазифалар турибди.

Халқ маорифининг моддий базасини мустаҳкамлашга оид ишларда анча қолқолликка йўқ қўйилганлиги,

маориф объектлари қурилиш қонқарсиз олиб борилаётганлиги айтиб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети 1986 йил июль Пленумининг халқ маорифи соҳасида қарорларини рўбга чинариш масалаларига алоҳида эътибор берибди. Ҳал этилиши зарур бўлган энг муҳим масалалар орасида ўқитувчилар тўғрисида ҳуқуқий қучайтириш, ўзбек мактабларида рус тилин ўрганишни тақомиллаштириш учун шарт-шароит яратиш, мактабгача ва мактабдан ташқари муассасаларнинг иш мазмунини яхшилаш, мактаблар ва хўнар-техника билим юрларининг техникавий жиҳозлаш масалалари бор.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ва Хўнар-техника таълими давлат коми-

тетининг ривожланишидаги асосий тенденцияларни таърифлади. Шу муносабат билан у Бразилия парламенти аъзоларига Совет давлатининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқларида баён этиб берилган ташкил сийсат соҳасидаги янги ташаббуслари мўҳиятини батафсил тушунтириб берди. Совет тақлифлари шу «срнинг охирига бориб ёдро қуроллини батамом тугатишга, космосда қуролланиш пойгасига йўқ қўймасликка, химиявий қуролли ва унинг санавот базасини тугатишга, Европада оддий қуроллар ва қуролли қучларни қисқартиришга қаратилган.

Марказий проблемаларнинг ҳал этилиши янгича сийсий тафаккурни, инсоният тарихидаги ҳозирги босқиннинг ўзига хос кон-

крет хусусиятларини ҳисобга олишни талаб қилади. Совет Иттифоқи ўртага қўйган халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш программаси жаҳон проблемаларига айни шундай ёндашуви ифодалайди.

Совет томони ҳозирги замоннинг туб масалаларини ҳал этишдан четлашми — бу бутун кўп асрлик цивилизация тақдирини хавф остига қўйиш эканлигини ўқитиб ўтди. Ядро қуролли синовларини тўхтатиш қуролланиш пойгасини жиловлаш йўлидаги дастлабки самарали қадм булур эди. СССР ядро портлатишларини ўтказмаётганлигида янгида бир йил ўтди. Вашингтондаги эса бошқача йўл тутмоқдалар. АҚШ ядро синовларини зўр бериб давом эттирмоқда.

Халқаро майдонда яхшилик сари бурилишни таъминлаш учун барча мамлакатлар, энг аввало, йиринк давлатлар актив ҳаракат қилишлари зарур.

Шу жиҳатдан Совет Иттифоқи билан Бразилиянинг қарашларида қўпгина ўхшашликлар бор. — деди А. А. Громико. — Визитинг фикримизча, давлатларнинг пайвандидаги муҳим ташқарий сийсий проблемаларини ҳал этишда четда турмаслик зарур.

Ж. Фражелли Бразилия парламенти СССРнинг ядро-қуролсизланиш ва тинчликни мустаҳкамлашга, космик фазо ҳарбийлаштиришнинг олдини олишга қаратилган йиринк тинчликсез-варлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаганини низоҳ қилганлиги тўғрисида гапириб берди. Бразилия президенти Жозеф Сарней ҳам маазур ташаббусларини рас-

сий равишда қўллаб-қувватлади.

Ҳар иккала томон Совет — Бразилия муносабатларига оид масалаларни муҳима қилиш чоғида турли соҳаларда бундай муносабатлар тенглик ва ўзаро нафли асосда изчил ривожланиб келишидан мамнуний изҳор қилди. Ишонч ва халқаро ҳамкорлиқни мустаҳкамлаш мақсидида парламентарлар ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш зарурлиги ва фойдали эканлиги айтилди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сийсий бюроси аъзоллигига кандидат, СССР Олий Совети Президиумини Раисининг биринчи ўринбосари П. Н. Демичев, бошқа расийи кишилар, шунингдек Бразилиянинг СССРдаги элчиси Рональдо Сарденберг ҳозир бўдилар. (ТАСС).

Францияда тинчлик тарафдорларининг ҳаракати кенг қулоқ ейти. Халқаро вазиет жиддий кескинлашган шароитларда Президент Ғ. Миттеран билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Москвадаги музокара-ларининг аҳамияти оз бўлгани йўқ, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Франция тинчлик ҳаракати миллий кенгашининг секретари Даниэль Сирера. Тажриба шуни кўрсатадики, Совет — Франция сийсий мулоқоти, икки томонлама

БАХТИМИЗ УЧУН КУРАШГАНЛАР

ПАРТИЯНИНГ СОДИҚ ФАРЗАНДИ

Абдулла Раҳимбоев атиги 42 йил умр кўрди. Лекин унинг шу қисқа умри ҳам кишилар бахт-саодати йўлида фидокорона ва фаол кураш лавҳалари тўладир.

А. Раҳимбоев 1896 йили Хўжанд (ҳозирги Тоjikiston ССР Ленинобод шаҳри) шаҳрида туғилди. Зийрак, ҳар нарсани қизиқиб қарайдиган ёш Абдулла теварак атрофдаги воқеаларни, адолатсизликлар, халқнинг қаттиқ эзиллигини кўрди. Тошкент ўқитувчилар семинариясида ўқиб юрган кезларидаёқ Абдулла маърифат тўғрисида қарашларини янада яхшилади. 1917 йилда унинг ўқув йилини тугатиш билан бирга, махсус таълимнинг митинг ва йиғилишларида қатнашди. Бошқалар билан танишиб, улар билан яқиндан муомалада бўлиш исёқор Игитнинг гоним-сийси эътиқоди шаклланишига катта таъсир кўрсатди.

Февраль революциясидан кейин у мусулмон ишчилар Хўжанд Советининг котиби сифатида ижтимоий фаолиятга киришиб кетди. Шу лавозимда омманнинг сийёсий жиҳатдан маърифатли қилиш борасида катта ишлар олиб борди. Шаҳар меҳнатчиларининг ҳурматиға сазовор бўлди. Шу жиҳатлар тўғрисида махсус кўрсатмалар билан 1917 йилнинг ноябрыда бўлиб ўтган Туркистон Советларининг III ўлка съездида вакил этиб юборилди.

Уша вақтларда Туркистон ўлкасида Совет ҳокимиятини мустақамлаштириш муҳим

А. Раҳимбоев туғилган куннинг 90 йиллиги муносабати билан

шарти меҳнатчиларни озод қилишдан иборат эди. Бу ишга ҳам А. Раҳимбоев астойдил киришди. 1918 йилда халқ университетининг ўқитувчиси, халқ маорифи уезд бўлимининг мудири ўринбосари бўлиб ишлаётган кезларида ўзининг бутун ақли, куч-гайратини педагог кадрлар тайёрлаш ишига бағишлади, саводсизлигини тугатиш учун курашди.

Абдулла Раҳимбоев 1919 йилдан бошлаб, ўзининг бутун ҳаётини Бошқалар билан бирга, махсус таълимнинг митинг ва йиғилишларида қатнашди. Бошқалар билан танишиб, улар билан яқиндан муомалада бўлиш исёқор Игитнинг гоним-сийси эътиқоди шаклланишига катта таъсир кўрсатди.

А. Раҳимбоев партия сафларини гоним-сийси эътиқоди шаклланишига катта таъсир кўрсатди.

ишчилар билан амалга ошириш учун астойдил курашди. Шу кезларда у Владимир Ильич Ленин билан биринчи марта учрашди. Бу ҳол ёш революционер ҳаётида энг муҳим воқеа бўлиб қолди. Бундай учрашувлар кейинчалик бир неча бор такрорланди. «Вақт ўтиб бора-бора», — дея эслатади А. Раҳимбоев орадан кўп йил ўтган. — Улут дохий билан биринчи бор учрашувим ҳеч хотирамдан кетмади. Учрашувларнинг ҳар бири меннинг учун жуда катта ҳаёт сабоғи бўлди. Менинг фаолиятим учун жуда катта аҳамият касб этди».

В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, Абдулла Раҳимбоев троцкийчилар ва ўнг омчиларга, шунингдек, махаллий миллатчиларга қарши кураш олиб борди. Унинг бу масалалардаги позициясини шахсан В. И. Ленин қўллаб-қувватлади. Партияда А. Раҳимбоев оғуриш катта ақалигини шундан ҳам кўриш мумкинки, В. И. Лениннинг тақдирига кўра у РКП(б) XI съезди Президиумига, сўнгра эса Марказий Комитет составига сайланди.

РКП(б) Марказий Комитети 1923 йилда Абдулла

Раҳимбоевни Бухоро Компартияси Марказий Комитети секретари лавозимига тасвир этди. Уша кезларда Бухородаги аҳоли жуда мураккаб эди. Бухоро Компартияси сафларида пролетарлар қатлами жуда кам бўлиб, ёш партия чўки ҳаётга салбий таъсир кўрсатди.

Ана шундай мураккаб шароитда А. Раҳимбоев, айниқса, фаолият кўрсатди. У БКП Марказий Комитетига атиги 4 ой масъул секретарлик қилган бўлса ҳам, шу қисқа вақтда жуда катта ишлар қилди. Бухоро Компартиясининг амалии ишида катта ўзгаришлар юз берди. Аввалги раҳбарликнинг қўлини хатолири бартараф этилди, партия яхейкалари тармоғи кенгайди, босмачиликка қарши курашда бирмунча ютуқларга эришилди.

1923 йил ноябрыда А. Раҳимбоев Туркистон КП Марказий Комитети секретарилигига сайланди ва 1924 йилнинг охиригача шу лавозимда ишлади. Унинг бу даврдаги фаолияти регион халқлари ҳаётдаги жуда муҳим воқеа — миллий давлат чегараланишини ўтказиш билан маҳкам боғлангандир. 1924 йил апрелида А. Раҳимбоев бу борадаги ишларнинг бориши ҳақида РКП(б) Марказий Комитети Сийёсий бюросига хабар берди.

Ўлкада миллий давлат чегараланиши ўтказилгандан кейин А. Раҳимбоев Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг секретари этиб сайланди. Лекин орадан

кўп вақт ўтмай партия уни ўқиб учун Москвага — Коммунистик академияга юборди. Унинг чинакам марксистик ахтисоси шу даргоҳда янада тобланиди. Ўқиб йиллари академия даргоҳи билангина чекланиб қолмади. У пойтахт корхоналарида катта пропаганда ишлар олиб борди, партия бирлигига путур етказишга уринган троцкийчилар ва бошқа антиленинчи оқимларга қарши курашда фаол қатнашди.

Абдулла Раҳимбоевнинг ўзига хос фазилатлардан бири шу эдики, у экономика, философия ва маданиятнинг энг мураккаб масалаларини ҳар томонлама ва ақлий тарзда таҳлил қилар ва еча олارد. Кенг билимлар соҳиб, ақлийбон пропандист Абдулла Раҳимбоев айни вақтда Европа ва Шарқ халқлари тиллариндан 13 тасини биларди. Шу жиҳатлардан ҳам А. Раҳимбоев ўқиниш тугатгандан кейин СССР халқлари Центризиди правлениесининг раиси, 1929 йилнинг январидан эса РСФСР Маориф халқ комиссарлиги совет кичик миллатлар комитетининг раиси этиб тайинланди. Шу лавозимларда у саводсизлигини тугатиш, шаклан миллий, маъмулан социалистик маданиятни қарор топтириш учун кўп ишлар қилди.

1933 йилнинг охирида А. Раҳимбоев Тоjikiston ССР Халқ Комиссарлари Советининг раиси этиб тайинланди. Уни шу юксак лавозимга тасвир этган экан, ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросининг биринчи секретари Карл Янович Бауман бундай деб айтган эди: «Ўртоқ Раҳимбоев партиянинг XI съездида Лениннинг тақдирига кўра РКП(б) Марказий Комитети составига сайланганлигининг ўзи унинг партиянинг содиқ фар

занди сифатидаги ёрқин фаолиятини кўрсатиб турибди».

Иккинчи беш йилликнинг ўша йиллари капитализминг четлаб, социализм қуриш йўлидан бораётган республика учун айниқса қийин эди. Айни шундай пайтларда Абдулла Раҳимбоев республикани индустриштириш билан боғлиқ бўлган масалаларни гайрат билан ҳал қилди. Тоjikiston халқ ҳўжалигини ривожлантиришга кўп куч сарфлади. Республика Халқ Комиссарлари Советининг Раиси завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда, ишчи ва деҳқонлар орасида тез-тез бўлар эди.

Партия ва ҳўкумат А. Раҳимбоевнинг хизматлариға юксак бую бердилар. У Ленин орден ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Партиянинг X—XIV, XVII съездлариға делегат бўлди, ВКП(б) Марказий Комитети ва Марказий Контрол Комиссиясининг аъзослигига, V—VII қақирқ СССР Марказий Ижроия Комитети аъзослигига сайланди.

Абдулла Раҳимбоев орамилдан кетганиға қарийб ярим аср бўлди. Лекин ота-ини революционернинг хотираси қалблариға абадий ашамоқда. У партия ишита, коммунизм ишита салодат билан хизмат қилди, принципал ва ҳалол ишати.

Абдулла Раҳимбоев, шунчаки яшагани, шунчаки ишлагани йўқ. У халқ бахт-саодати йўлида яшати. Ёшларнинг, унинг қалб ҳарорати, порлоқ орзулари миниятор авлодлар хотирасида ашамоқда.

Д. ВАЙСМАН,

тарих фанлари кандидати.

Чет элларда

Данияда КПСС XXVII съездининг материаллари нашр этилди

КОПЕНГАГЕН. «Тиден» нашриёти КПСС XXVII съезди материалларининг тўламини данияликлар тилида босиб чиқарди. Тўламп КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг КПСС Марказий Комитети номидан партия съездиға қилган Сийёсий доклады ўз ичига олган. Китобда СССР Министрлар Совети Раиси Н. И. Рижковнинг «СССРни иқтисодий ва то

риовожлантиришининг 1986—1990 йилларға ва 2000 йилгача бўлган даврға мулжалланган Асосий йўналишлари тўғрисида» қилган доклады, съездининг келиб чиқасидан қилган қарори ҳам берилган. Тўлампда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги тахрирдаги Программаси ва КПСС Устави текстлари берилган.

(ТАСС).

АФГОНИСТОН-БУГУН

Кўхна диёр қиёфаси

АПН мухбири Н. Оботов Афғонистон Бадахшонидан хабар қилди.

Файзооб шаҳри — юксак тоғликлардан иборат Бадахшоннинг маъмурий маркази, у Помир ёнбағрида жойлашган. Самолёт пилаларидан тушишим билан мени муҳим хўшхабар билан қутиб олишди. АФР армияси ўтказган жанговар операция натижасида аксизиликчиликларнинг 900 кишилик тўдаси тор-мор келтирилди.

Наймуддин тўдаси бу дарода қўпдан бери иш қўрарди. Деги 24-пидедалар полки командири майор Ҳаманов Ҳафтуло. Душманлар қўшқонларда босқинчилик қилиб маҳаллий аҳолини қирғин қилар, активистларнинг маҳаллий партия, давлат ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари пайғам тўшлар эди. Эндилкида тўданинг ҳаракатлариға чек қўйилди. Душманлар тўзаланган яна 35 та қишлоқда давлат ҳокимияти ўз фаолиятини бошлаб юборди.

Аксизиликчиликлар оёқ қўйгани жой тополмайлар, — дейди ишонч билан Раиси. — У Афғонистон Халқ Демократик партияси провинция комитетининг секретари, Раиси АХДПнинг Бадахшон партия ташкилотига етакчилик қила бошлаганига саниқ йил бўлди. У оғаси, хотини ва икки синглиси билан Файзообда истиқомат қилди.

Ишлаб қийналмайсизми? — сўрайман ундан. — Қийинчилиги йўқ эмас, албатта, — жавоб берди кулди Раиси. — Айниқса Бадахшон шариоти анча мураккаб: марказдан олислик, йўллар йўқлиги, провинция территориясининг бешдан тўрт қисми тоғликлардан иборат. Бадахшон Афғонистоннинг иқтисодий жиҳатдан энг қолоқ провинцияларидан бири. Чегарада Хитой ва Покистон билан қўшни эканлигини ҳам олдимиздаги муаммоларни ҳал этиш имконини бермапти. Аксинча, баттар қийинчиликлар тўғдирапти.

Лекин шунга қарамадан Бадахшонда давлат ҳокимияти ўзини анча даял ҳис қилмоқда. Провинцияда АХДПнинг 170 та бошланғич ташкилоти, ёшлар ва хотин-қизлар ташкилоти ҳаракат қилмоқда. Касаба оюзлари тузилган. Ўтган йили бу ерда тарихда биринчи марта давлат ҳокимияти ва бошқаруви маҳаллий орган

ларига сайловлар бўлиб ўтди. Ер-сув ислоҳоти давом этмоқда. Саводсизлигини тугатиш курслари ишлаб турибди.

Апрель иқилибидан сўнг ўтган санқиз йил мобайнида Файзообдаги Кўхна дарёсида гидроэлектр станция барпо этилди. У ўзининг миёсаси жиҳатидан анча қийин бўлса ҳам электр операция натижасида аксизиликчиликларнинг 900 кишилик тўдаси тор-мор келтирилди.

Баҳарак уездига ГЭС қурилиши олиб боришмоқда. Ўтган йили Файзообда телемарказ қурилди. Яқинда шаҳарда радиостанция ишлаб бошланди. Касалхона қурилиши ниятсизга етказилмоқда. Бу ерда мамлакатнинг қўпгина бошқа провинцияларида бўлгани каби қурилиш билан бир қаторда босқинчи тўдalar келтирган вайроналиклари тиклаш ишлари ҳам йўлга қўйилган. Айниқса, мактаб бинолари қўп шикаст топан.

Албатта бунга ҳалақат беришяпти, — дейди Раиси. — Аксизиликчиликлар одамларимизни ўлдиршяпти, қўлларимиз билан яратган нарсаларни бузиб ташлашяпти. Аҳолининг асосий қисми саводсиз эканлигидан фойдаланиб, уни давлатга қарши йўналтиришга уриншяпти. Худди мана шу қабил ишлар билан афғон иқилибиди ёлманган чет эл радиостанциялари ҳам шу гулланмоқда.

АХДПнинг провинция комитети биносидан чиқиб дўконлар қаторлашган томон йўл олди. Гуллагадиган дўкон соҳиб Иброҳим оғин чехра билан пешвоз чиқиб, чой ичишга таклиф қилди. Иброҳимнинг айтишича, унинг турмуши ёмон эмас, фақат мол келмаётганидан ташвиш чекади, холос. Карвонлар аҳён-аҳёнда етиб келишди, чўки йўлда қарилар бандитлар ҳўжум қилиб талаб кетишмоқда. — Биз урушдан зарчадик, — дейди дўкон соҳиб. — Камбағал яшаётган бўлсак ҳам қўлларимиз бор, ишлашим биланми. Давлат ҳам биз ҳўжамда қайғурмоқда. Ана қаранг, мактаб қуриляпти...

Дўкон қаршисидиғи майдонда қуриляётган бинонинг деворлари раво қўйилиб боришти. Қурувчилар тошларни тарошлаб, деворга тершишмоқда, лой қоршишмоқда. Уларнинг ишига қараб завқиланган кетасан, киши.

КОБУЛ.

Телетайп

Лентасидан

➤ АФИНА Греция ҳўкумати АҚШнинг ана шу маъмакат территориясиди Америка ядро қуролларини жойлаштириш учун мўлжалланган оқиборларни модернизация қилишға рухсат этиш ҳақидаги илтимосини рад қилди.

Греция ҳўкуматининг Расмий вакили Милитиадис Папаоанунинг маълум қилишича, Афинанин Греция заминини ядро қуролларидан тўла-тўқис тўзалаш исати муносабати билан ана шундай қарор қабул қилинган. «Грецияда ядро қуроллари сони ҳўзирнинг ўзидаёқ кескин камайди», — деги Греция ҳўкуматининг вакили.

➤ ЛУАНДА МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитети Сийёсий бюросининг аъзоси, Ангولا Халқ Республикасининг маъмурий ишлари бўлими директори Педро Марка Тонья имперализмнинг таъсирини қўлқаб бораётганлиги — дунда кескинлик авж олаётганлигининг асосий сабабидир, деди.

У харбий-денгиз флотни кўни муносабати билан Луандада сўзга чиқиб Вашингтон билан Претория Африка жанубидиғи мамлакатларда тараққийлар режимидаги йўқ қилиб ташлашга ҳамда уларнинг бой-риторияси ва табиий бой-

ликларидаги ўз гаразли мақсадлари йўлида фойдаланишга уринишмоқдалар, деб таъкидлади. Мана шундай шароитда деги эминистр Ангולה озодлик халқ қуролли қўчалари олдига Ангולה революцияси галабаларини ҳўжам қилиш, ташқи ва ички душманлар қирқинкорларига қатъий зарба бериш вазифаси турибди.

➤ ХАРАРЕ Претория режимни фавқулодда ҳолат жорий этганлигиға қарамай, Жанубий Африка республикасида апартеидға қарши омманвий ҳаракат бўшаётгани йўқ.

Иоханнебургдан олинган хабарларға қараганда, мамлакатдаги йирик қасаба союзи бирлашмаси — Жанубий Африка қасаба соқозлари конгресси раҳбарлигида душманба кўни «Миллий ҳаракат кўни»ни ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилганди. Ўз сафида 500 минг меҳнатчилар биллаштирган бу конгресс баёнотида уқтирилишича, шу кўни фақулдда чораларни беқор қилиш, сийёсий маҳбўсларни озод этиш ва ирчиқларнинг африналик қўлқили аҳолиға қарши қўли жазо чораларини тўхтатишга талаб қилувчи широрлар остида бутун Жанубий Африкадаги корхоналарда иш ташлаш бошланди.

(ТАСС).

ИХОТАЗОР—МЕХРГА ЗОР

Фарғона области хўжаликларида шамолға қарши ихотазорлар неға эътибордан четда?

Фарғона водийсининг географик картасига назар ташлаганимиз? Тўрт тарафи тоғлар билан ўралган воҳанинғ фақат гарбий томони — азим Сирдарё оқиб чиқадиган ергина паст-текисликдан иборат. Қўрама ва Исфара тоғлар орасидаги 20—25 километрик бу ўзига хос «дарвоза» водийин республикамизнинг бошқа областлари билан, беноён мамлакатимиз билан боғлаб туради. Бу дарвозадан фақат поезд, автомобиль йўлларигина ўтмайди. Бу — водий деҳқонларига ҳар йили олам-олам ташвиш келтирадиган шамол йўли, бошқача айтганда Қўдон шамол йўлидир.

1. ЕРГА—ЕР ҚўШИЛДИ...

Ҳар йили эрта баҳордан то кузгача ўртача 60—65 марта кучли ва ўртача кучланишдаги шамол, бўрон, довуллар эсиб туради. Бу фақат секундига 10 метр тезликда ва ундан юқори, яъни қишлоқ хўжалик экнларига у ёни бу дарвада таъсир кўрсатадиган, зарар етказадиган шамоллар ҳисобинга, холос.

Фарғона водийсида шундай ҳазиломуз мақол юради: «Бенободда шабада эсса, Қўдонда эчкини осмонда қўр». Бу мақол замирида қандайдир ҳақиқат борға ўхшайди. Мирзаўлда енгил шамол туриб, водий тарафига эсса, Ленинободда куч олиб, Қўдон ва Марказий Фарғонада бўронга айланади. Водийнинг гарбий қисми ландшафти айнан шамолни қуйайти бериш учун яратилгандай туюлади. Икки томондан баланд-баланд тоғлар қисиб келади-да, ўртада эса ўзига хос дахлиз ҳосил бўлади. Гарбдан эсган шамол «дахлиз» орқали Қайроққум сув омборига етиб келгач, янада тезлашади. 1958 йилда бунёд этилган узунлиги 55 километр, эни 20 километрик Қайроққум сув омбори Қўдон шамолнинг тезлашини учун ўзига хос даст майдончаси ролини ҳам ўтай бошлайди.

Қўдон шамолнинг биринчи бўлиб Фарғона областининг Киров райони қарши олади. Шу боиски, комплекс ихотазорлар барпо этиш тақрибасини ҳам республикамизда биринчи бўлиб Кировликлар қўллашганди. 50-йилларнинг ўрталари, айниқса, 60-йилларнинг бошларида шамол эрозияси янада кучайди. Бунинг объектив сабаблари бор. Шу йилларда бутун мамлакатимизда қўриқ ерларни ўзлаштириш бошланди. Марказий Фарғонанин қўриқ барханларини ҳам комплекс ўзлаштиришга киришди. Катта-катта, текис экнзорларнинг барпо бўлиши бевосита шамолға ҳам йўл очиб берди. Энди деҳқонлар учун сув таъинлиги билан бир қаторда шамол эрозияси ҳам қийинчиликлар тўғрисида бошланди. Бу табиий офатни бартараф этишнинг энг қулай йўли — ихотазорлар барпо қилиш эди.

Бу муҳим ишга биринчи бўлиб Қўдон шамолнинг қўриқ бўлида деҳқончилик қилувчи Киров райониди Янақут ва Андорон қишлоқларининг деҳқонлари киришди. Қисқа вақт ичиди ихотазорлар барпо қилиш халқ шапари тусини олди. 60-йилларнинг ўрталариға келиб, районда деҳқончилик қилинадиган аксарият майдонларда 2—4—6 қаторли ихотазорлар пайдо бўлди. Шамолнинг дами кесилди. Секан-аста район фақат об-ластагига эмас, республи-

гектар майдон бўлган бўлса, ўтган йили ана шундай майдонлар 16 гектарға тушиб қолди. Фақат ўтган беш йилнинг ўзиди «Бешариқ» совхозида 21 гектар, Киров номи ва «СССР 60 йиллиги» совхозларида 14 гектардан ихотазорлар бузиб ташланиб, экнзорларға айлан-тирилди. Район бўйича эса фақат сўнгги беш йилликда 66 гектар ихотазор бузиб ташланди.

Ҳўзир район миқёсида 35 минг гектардан ортиқ сугуриладиган майдон бор. Ана шу ерларнинг фақат 15480 гектаридиғина ихотазорлар қолган, холос. Ҳар йили ихотазорлар барпо қилиш учун янгида янги тадбирлар иш-лаб чиқилди. Шамолға юз-ма-юз бўлган 8 минг 500 гектардан ортиқ майдонда эса умуман ихотазорлар йўқ. Ҳимол дархатлари учун акрилатлан 964 гектар майдон бутунлай эътибордан четда қолган. Ер очини, қурилиш материаллари сифатида иш-латиш мақсадида ҳимол дархатлари аёвсиз кесилиб бош-ланди. Ҳўзир районнинг Киров номи «Бешариқ» совхозининг «Бешариқ» совхозининг айландиғи, яъни ихотазорларини удратмайсиз, партия XX съезди» совхозининг жамин деҳқончилик

муҳтождир. Ўтган йили май ойидиғи воқеадан сўнг районда 2 миллиондан ортиқ тут дархати зарарланганлиги аниқланди. Тутнинг нокин барглари, новдалари кучли шамолға, бўронға бардош бера олмади. Дархатлар шип-шидаман бўлиб қолди. Ипак қурти озунасиз қолиши ҳавфи туғилди. Яхшиямки, қардош Тоjikiston ССР, республикамизнинг Сурхондарё, Тошкент областлари ердам-да келишди. Ўшанда «тут дархати ҳам ихота, ҳам ипак қуртиға озуқа», — деганлар тил тишлаб қолдилар. Чўки «Бешариқ» совхозида ихота учун экнлан 430 минг, Киров номи совхозда — 450 минг тут, «Октябрь 40 йиллиги» совхозида — 650 минг тут, «Партия XX съезди» совхозидиғи 450 минг тут тут шамолға бардош бера олмади.

Пахта ҳосилдорлиғидиғи ўзгаришларға эътибор қилин-ди: 1974 йилда 20 центнердан кам ҳосил олган бригадалар сони районида 5 тани тақил этган бўлса, 1983 йилда улар 21 тага етди. Ўтган йили «СССР 60 йиллиги» совхозини бўйича ҳосилдорлик 27 центнерға, шу хўжалиқнинг «Гулостон» бўли-мида 20 центнерға, «Сурдарё» агроцестасида эса салкам 9 центнерға тушиб қолди.

Район раҳбарлари энди-ликда 70-йилларнинг охири ва 80-йилларнинг бошларида ихотазорларни кесиб, ерга ер қўлиш тўғрисида берган кўрсатмалари нақалар асоси эканлигини ҳис этмоқдалар. Яна янги ихотазорлар барпо қилиш, экнларни ўрни-ни тўлдирш учун тадбирлар белгилашяпти.

Хайрият, кеч бўлса-да, ҳа-тонинг олди олинмоқда. Яқинда «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг янги раҳбарлари ҳар бир бригадга ками-да 5 мингтадан терак қўча-ти етиштириш ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Ташаббуси хўжалиқидиғи 55 та бригаданин ҳаммаси қўллаб-қувватлади.

Ахвол шу даражаға етган эканки, — дейди совхоз директори А. Раҳимов, — қаламча қилиб қўлайти-риш учун ҳам терак ва тол дархатларини топиш амри маҳол бўлиб қолган экан. Ҳисоб-китоб қилиб чиқдик. Совхоз бўйича 7 минг гектар майдонда бор-йўғи 200 тут терак қолибди. Ўтган йили 312 минг тут тол, 289 минг тут терак экнш планлашти-рилган экан-у, лекин у ҳам қўзғода қолиб кетаверибди...

Яна районнинг беноён пахтазорларида далалар ҳўжси-ға қўриқ бўлган, бўрон ва шамолларға қалқон бўладиган тол ва тераклар, қайрағоқ ва жийда дархатларининг шовуллашлари мунтазам эши-тилиб турадиган вақт келип-ти. Шамол тезлигини камайт-тирадиган, тупроқни эрозия-дан, намин булғанишдан сақлайдиган ихотазорлар яна қўйилди. Ҳўзир бу ерда оли-лардан далолат бериб туриб-ди.

Н. СОБИРОВ, Фарғона область «Коммуна» газетаси ҳодими.

О. ҲАКИМОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

БУХОРО. Олот районидаги Энгельс номи колхозининг Турсунбой Собиров етакчилиги қилётган бригадаси пахтакорлари съездлар йилида мавжуд 90 гектар майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан хирмон қўтариш иштиёкига меҳнат қилмоқдалар. Юксак агро-

техника қондалари асосида парвариш топаётган гўзалар ривжи мўл ҳосилдан дарак бермоқда.

Суратда: (чапдан) сувчи Олинт Пидлаев ва бригада етакчиси Т. Собировларни кўриб турибди.

Ж. ТУРАЕВ ФОТОСИ.

СУЮНЧИ

ЛАВҲА

Халқимизда оилада фарзанд туғилса, ўғил аскарликдан қайтса ота-оналаридан, яқин қариндошларидан суюнчи олиш удуми бор. Деҳқонлар эса гўза гул қўрсатганда, қўсақ юз очганда, баракча чоғи топанда бригада бошқиларини, раисларини излаб қолишди. Яқинда Янгйўл районидиғи «Партия XXI съезди» колхозининг бир йўла тўртта бригадаси бошқиларини правление раиси Социалистик Меҳнат Ҳақрамонови Мадамин Марамовини ахтариб қолди.

— Ҳўзамиз қўсақлади, дейдишди улар баравариға раисини қўришлари билан.

— Яшанглар! — қутлади раис. — Бирок

